No. 112. 1843.

VLISSINGSCHE COURANT.

Maandag 18 September.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is, voor drie maanden f 2,25; en franco per post f 2.80. Advertentien worden geplaatst à 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elke regel daarboven 20 Ct., behalve 35 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk. Brieven franco.

NIEUWSTIJDINGEN.

TURKIJE.

VAN DE BOSNISCHE GRENZEN, den 13. Augustus. Volgens de jongste berigten uit Sarajado duren de onlusten onder de Turksche rajas, op eene zorgwekkende wijze voort. Het jongste belastingstelsel, hetwelk Christenen en Turken bijna op eene linie stelde, wordt door de laatsten als grond hunner grieven opgegeven en heeft den haat tegen de Christenen op nieuw zoo zeer aangevuurd, dat deze door de Turken gewapender hand uit hunne huizen gejaagd zijn geworden. Voor eenige dagen kwamen meer dan 70 christen-familiën als vlugtelingen uit Bosnië bij Banjaluka aan, en smeekten om de bescherming der Oostenrijksche regering. Zij geven eene hartverscheurende schildering van de in Bosnie heerschende ellende en van de gruwelijke vervolging der Christenen. Naar zij zeggen heerscht het vuistregt overal en de Turk, die sterker is, verdrijven de arme Christenen uit hunne woonplaatsen. De Oostenrijksche regering heeft provisioneel, aan al deze uitgewekenen eene som van 10 kruitsers daags per hoofd aangewezen. Men wacht thans in Bosnië eenen Turkschen commissaris uit Konstantinopel, die de bestaande grieven uit den weg moet ruimen; doch, daar hij geen leger met zich brengt, zal zijne stem bezwaarlijk gehoor erlangen. Ondertusschen zullen, naar men zegt, de Kroatische afgevaardigden op den Hongaarschen rijksdag, de vervolgingen der Christenen in Bosnië op nieuw in overweging brengen en nogmaals de tusschenkomst van den Keizer verzoeken.

FRANKRIJK.

— Terwijl men algemeen dacht dat de heer *Mendizabel* zich van hier naar Londen begeven zou, en hij zelfs dit meermalen had verzekerd, is hij onverwachts naar de Opper-Pyreneën vertrokken, onder voorwendsel van de baden te Bagnères te willen gebruiken; maar, naar sommiger gevoelen althans, in de hoop dat de troebelen te Barcelona eenig uitzigt van herstel aan partij zullen opleveren.

Blijkens telegrafische depeche duurde de verwarring te Barcelona den 7 dezer nog voort, en was het vuur van het fort Montjouy tegen het fort Atarazanas, waar de insurgenten zich verschanst hebben, geopend. *Prim* en *Blanco* hadden, volgens andere berigten, des morgens van den 4. de stad bezet, waarop een gevecht is gevolgd, in hetwelk de insurgenten een honderdtal dooden en gekwetsten gehad hebben. Maar den volgenden dag zou *Prim* met zijne troepen ter stad zijn uitgedreven, waarop de Junta een decreet heeft uitgevaardigd, inhoudende dat alle burgerlijke en militaire beambten, welke de door haar opgestoken banier niet binnen vier en twintig uren zouden erkend en zich ter harer beschikking gesteld hebben, afgezet stonden te worden. De beweging is in een republikeinschen geest, en al de stukken welke de Junta uitvaardigd zijn in den hevigsten toon gesteld. *Lopez* en de overige tegenwoordige Ministers worden daarin verraders des vaderlands genoemd.

NEDERLANDEN.

'sGRAVENHAGE, den 12. September. Uit het algemeen verslag der centrale afdeeling nopens de tweejarige staats begrooting, ontleend men het volgende, wat betreft de *uitgaven*:

Bij de overweging in de Afdeelingen der Kamer van de gewijzigde begrootingswetten, hebben de leden verklaard de antwoorden der Regering over het algemeen voor notificatie aan te nemen en zich alzoo te willen bepalen tot de mededeeling hunner nadere bedenkingen omtrent enkele meer belangrijke punten, zonder dat evenwel uit hun stilzwijgen omtrent al de overige moest worden afgeleid, dat zij zich met de wijze van beschouwing der Regering te dien opzigte, of met de door haar gegeven inlichtingen, hadden kunnen vereenigen en tevreden stellen. Zij willen zich derhalve voorbehouden hebben, om, dit geraden oordeelende, hunne meening ten aanzien van sommige dier punten bij de algemeene beraadslaging, nader te ontwikkelen.

De groote meerderheid der leden heeft voorts betuigd, met genoegen ontwaar te zijn geworden, dat de Regering, getrouw aan hare toezegging, aanzienlijke verminderingen op het eindcijfer der begrooting heeft voorgedragen, waarin men het bewijs had meenen te zien, thans meer dan vroeger bij de Regering de geneigdheid zich heeft geopenbaard, om 's lands uitgaven in te krimpen. Vele leden intusschen waren van gevoelen, dat niet genoeg is bezuinigd en dat er nog op de meeste hoofdstukken een aantal posten van uitgaaf gevonden worden, welke, zonder benadeeling van de dienst, zeer wel voor vermindering vatbaar schenen te zijn.

In het algemeen is ten aanzien van de voorgedragen besparingen door zeer vele leden opgemerkt, dat men niet altoos bezuinigd heeft op die uitgaven, waarop dit het best had kunnen geschieden. Het had toch de aandacht getrokken, dat de verminderingen op sommige hoofdstukken bijna uitsluitend het *materieel* betreffen en niet verkregen zullen kunnen worden, dan met ter zijdestelling van hoogst nuttige en wenschelijke werken. Daarentegen is, met uitzondering van het departement van oorlog, op het personeel zeer weinig bezuinigd en schijnt de Regering niet te hebben kunnen besluiten, om eenige verandering te brengen in het zoo zeer omslagtig en kostbaar administratief bestuur, hetwelk toch door de meeste leden allezins voor vereenvoudiging vatbaar is geoordeeld. Het was dan ook niet onopgemerkt gebleven, dat op de meeste hoofdstukken juist de kosten van het departement of der administratie bijkans geheel van den maatregel zijn uitgezonderd, hetgeen te meer bevreemding had verwekt, omdat men zich overtuigd hield, dat het personeel der bureaux in verhouding tot onze verkleinde huishouding, en van den minderen omvang der werkzaamheden, veel te uitgebreid en te kostbaar is.

Bij het doorloopen van de thans gewijzigde begrooting, had men ook vele bewijzen aangetroffen, dat de Regering nog steeds eenigzins huiverig is, om met vasten tred op den weg van vereenvoudiging en bezuiniging voort te gaan, en dat zij daarbij ook niet altoos op de meest doelmatige wijze te werk gaat.

Ten bewijze, dat de maatregel van bezuiniging met meer gestrengheid toegepast had kunnen worden, heeft men wederom herhaald de bedenking wegens de aanstelling en bezoldiging van eenen secretaris voor het parket van de Hoogen Raad.

In het bijzonder echter hebben vele leden afgekeurd, dat op een tijdstip dat zulke zware opofferingen van de natie worden gevorderd en dat zoo vele ambtenaren uit de dienst worden verwijderd of het grootste gedeelte van hun inkomen moeten verliezen, de Regering heeft kunnen besluiten om *nieuwe* betrekkingen daar te stellen.

Overigens heeft men bij het laatste onderzoek in de Afdeelingen op nieuw aangedrongen op de regeling en afdoening van onderscheiden zaken, welke men achtte in regtstreeksch verband te staan met de begrooting, zoo als de zaak betrekkelijk het aandeel dat Luxemburg in de nationale schuld behoort te dragen, die rakende domeinen van Prins *Frederik* der Nederlanden, de vereffening, der betaalde som aan de Agnaten van het Huis van Nassau, en de regularisatie van de uitgaven op den bekenden staat *B* vermeld. Men verklaarde niet te begrijpen, waarom de regeling dezer aangelegenheden al telkens werd verschoven en meende dat het reeds meer dan tijd is, dat aan de vroeger gedane toezeggingen dienaangaande door de Regering gevolg worde gegeven. Ook op de zaak der pensioenen is men teruggekomen; bij welke gelegenheid onderscheiden leden de vrees hebben geuit, waarvoor zij in het antwoord op dit punt aanleiding hadden gevonden, dat de wettelijke regeling van het onderwerp der pensioenen onbepaald zou worden uitgesteld, hetgeen in geenen deele strooken zou met de veelmaals gebleken wijze van denken van de meerderheid der Staten-Generaal.

Omtrent het vierde hoofdstuk heeft de groote meerderheid, onder anderen, verklaard, met leedwezen te hebben ontwaard, dat bij de Regering het denkbeeld is ontstaan, om in de provinciën Noord-Braband en Limburg, mitsgaders in het 4de en 5de district van Zeeland, het korps maréchaussée af te schaffen, en door geregtsdienaren te doen vervangen. Men vreest dat daardoor een zeer gevoelige slag aan het politiewezen in die provinciën zal worden aangebragt, en de veiligheid der personen en goederen daardoor in de waagschaal zal worden gesteld.

Ten aanzien van de begrooting van het departement van Binnenlandsche Zaken, in het algemeen, is weder de opmerking gemaakt, dat het te bejammeren is, dat men niet tot eene meer eenvoudige organisatie van het departement heeft kunnen geraken, tengevolge waarvan, met minder centralisatie, meer bezuiniging had kunnen worden verkregen.

De groote meerderheid der leden is niet overtuigd geworden, dat hare vroeger geopperde bedenking, ten aanzien van de kostbaarheid der administratie van het departement van Financiën, ongegrond zoude zijn.

De meerderheid heeft verklaard, bij haar gevoelen te volharden, dat de voordeelen aan de betrekking van ontvanger-generaal der loterij verknocht, in aanmerking genomen den toestand van 's lands geldmiddelen, als veel te overdreven zijn te beschouwen.

Bij de steeds verminderende belangrijkheid der domeinen, waarvan de overgelegde staat ten bewijze strekt, wenscht men, dat het bij de Regering in ernstige overweging moge genomen worden, om de betrekking van agenten van het domein successivelijk af te schaffen. Tot meerderen aandrang heeft men opgemerkt, dat de kosten van administratie in geene verhouding staan tot de waarde van onverkochte domeinen.

De leden hebben algemeen verklaard, met genoegen te hebben bespeurd, dat de Regering, gevolg gevende aan den geuiten wensch der Staten-Generaal, eene poging heeft aangewend, om op de uitgaven van oorlog aanzienlijke bezuiniging tot stand te brengen. De groote meerderheid wilde dan ook gaarne toestemmen, dat zij de verkregene uitkomsten voor belangrijk houdt, en dat, ten gevolge van de wijzigingen, welke de aanvankelijk ingediende begrooting heeft ondergaan, vele van de daartegen ingebragte en in het voorloopig verslag opgenomen bedenkingen zijn komen te vervallen. Die meerderheid had ook met welgevallen opgemerkt, dat bij dit departement op eene stelselmatige wijze en naar vaste beginselen is bezuinigd; zij zoude wenschen, dat op den ingeslagen weg verder mogt worden voortgegaan, en dat het voorbeeld bij dit departement gegeven, ook bij de overige departementen gevolgd mogt worden.

Desniettemin heeft de aard der tot stand gebragte of voorbereide besparingen aan vele leden stof tot gewigtige bedenkingen gegeven. Men achtte toch bedenkelijk, dat die besparingen voor zulk een groot gedeelte alleen het personeel hebben getroffen; terwijl het beginsel, om in vredestijd zoo vele officieren in de kracht van hun leven op pensioen te stellen, liever dan hen tijdelijk op non-activiteit te brengen, ten einde ze bij voorkomende vacatures weder te doen invallen, ook door vele leden met nadruk is bestreden. Die leden meenden, dat aan de uitvallende officieren een wachtgeld zou behooren te worden toegekend, tot dat de gelegenheid, om weder geplaatst te worden, zich voor hen zoude opdoen.

Eindelijk werd ook door vele leden het gevoelen aan den dag gelegd, dat het materieel van de genie en artillerie veel te kostbaar en voor de behoeften van een in kleinen staat te uitgebreid is; terwijl men daarbij niet uit het oog verloren wilde hebben, dat steeds eene overhelling bestaat, om de uitgaven wegens die onderwerpen meer en meer op te voeren, waartegen mitsdien van de zijde van het hoofdbestuur met kracht behoort gewaakt te worden.

— Met betrekking tot de voordragt op de middelen is in het centraal verslag gezegd:

Bij het jongste onderzoek der Afdeelingen, hebben de leden eenstemmig verklaard, dat de thans aangebodene raming, huns inziens, meer voldoende en aanmerkelijk is voorgekomen, dan de vroeger ingediende; welke meer gunstige beoordeeling men evenwel verlangt dat worde opgevat, onverminderd een ieders meening omtrent de voorgestelde nieuwe of belastingsmiddelen.

's GRAVENHAGE, den 13. September. Bij gelegenheid van het onderzoek in de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, der voorgestelde Belasting op de inkomsten van vaste Goederen, Renten en Ambten, is de wensch kenbaar gemaakt, dat de Regering eene conversie van schuld niet onbepaald moge hebben ter zijde gesteld. Men heeft het verlangen te kennen gegeven om te vernemen, welke plannen thans bij de Regering bestaan met opzigt tot de wettelijke regeling en afdoening van de zaak der Belgische Inschrijvingen. Het hoofd-denkbeeld, om slechts eene belasting op sommige inkomsten te leggen, wordt door genoegzaam alle Leden afgekeurd. Me beschouwde de voordragt, zoo als die is liggende, als onaannemelijk, drie andere middelen zijn ter sprake gekomen:

1°. De heffing van eene belasting van *alle* inkomsten zonder eenige uitzondering, waarvoor zich de groote meerderheid verklaard heeft:

2°. Eene gedwongene geldleening tegen lage renten:

3°. Afbetaling van de schuld van de Nederlandsche Handel-Maatschappij en het aangaan van eene nieuwe overeenkomst met dezelve, om zich de vrije beschikking over de opbrengst der Oost-Indische Producten te verschaffen. De Centrale Afdeeling heeft opgemerkt, dat, ofschoon de meerderheid er toe zou kunnen besluiten, om mede te werken, tot het daarstellen van buitengewone en bezwarende belastingen, ten einde langs dien weg het verbroken evenwigt tusschen ontvangsten en uitgaven te herstellen, zij echter uitdrukkelijk verklaard heeft, aan die medewerking de voorwaarde te verbinden, dat vooraf op de begrooting der uitgaven bezuinigd zal wezen, wat daarvoor maar eenigzins vatbaar is; dat er voorts eene blootlegging van den staat onzer Financiën zal hebben plaats gehad, en eindelijk, dat er eene gestrenge afscheiding gemaakt zal zijn, tusschen het verledene en het tegenwoordige, met opruiming en afdoening van alles wat slechts eenigzins opgeruimd en gelikwideerd zal kunnen worden.

UTRECHT, den 14. September. Volgens een berigt, uit Suriname, ons door eene vereerende hand medegedeeld, is de predikant *Betting* met de drie landbouwers gezond en wel te Paramaribo aangekomen, en den vijfden Julij met de gouverneur-generaal op reis gegaan, om eene geschikte plaats tot kolonisatie uit te kiezen.

— Het Hoog militair Geregtshof heeft heden uitspraak gedaan in zake van *Aäron Levi van Os*, korporaal bij het reserve bataillon van het 2e reg. infanterie, die door den militairen krijgsraad te Alkmaar ter dood was veroordeeld, als zich aan moord hebbende schuldig gemaakt, en heeft dat vonnis *bevestigd*.

GOES, den 14. September. Gisteren namiddag geraakte onder de Gemeente Borsselen in den brand de schuur van de weduwe *Martinus van Wynger* in leven Burgemeester aldaar, met dit ongelukkig gevolg, dat dezelve met den daarin voorhanden zijnden oogst, een veulen en zes jonge varkens een prooi der vlammen zijn geworden, zonder dat men eenigzins de oorzaak van den brand bevroeden kan. Door de hulp van de brandspuit der gemeente, benevens die van 's Heerenhoek en Driewegen, is het woonhuis

en de bakkeet bewaard gebleven. De gebouwen alleen zijn tegen brandschade verzekerd.

VLISSINGEN, den 16. September. De Heer *J. F. Borghmans* is erkend als Consulaire Agent van Rusland, voor de Zeeuwsche havens.

— Zoo als wij vernemen, heeft het Z. M. den Koning behaagd, den Franschen zee schilder *Gudin* eene schilderij van *f* 10,000 op te dragen, welke het uitzeilen van Prins *Hendrik* uit Vlissingen voor zal stellen. Wij verheugen er ons in, dat onze geliefde Vorst zich als een echt voorstander der kunst krachtdadig kenmerkt, maar wij betreuren het tevens, dat de behandeling van zulk een *nationaal* onderwerp aan geenen *nationalen* kunstenaar, is opgedragen. Waar wij bij onze naburen in ten achteren mogen zijn gebleven, de *palm* der schilderkunst blijft onze *palm*, en dat met een *Schotel* ten onzent de gave niet is uitgestorven, om dat element, waarin en waardoor wij als het ware leven en zijn, in al als deszelfs nuances en toestanden op het doek te tooveren, bewijst bijna elke tentoonstelling van vaderlandsche kunst.

GEMENGDE BERIGTEN.

Ook Egijpte verheugt zich in eenen gunstigen oogst. — De Vladika der Montenegrijnen heeft van den Turkschen Visier een doos present gekregen, met de boodschap haar zelf te openen, dewijl zij een geschenk bevatte. De Vladika dacht echter best dat een zijner bediende eerst keek wat er in was; deze opende de doos en werd dood ter aarde geslagen; er was eene helsche machine in verborgen. — Prins en Prinses Frederik der Nederlanden zijn met hunne kinderen te Sanssouci aangekomen. — Wed. Pompe heeft van den Graaf van Nassau *f* 75 ontvangen voor Dorcas te Gorinchem. — Stenis zou nu stellig krankzinnig zijn. — Tusschen Arnhem en Apeldoorn is eene heete zwavelbron ontdekt. — Vliegen-papier à 25 ct. het vel. — Te Dordrecht is Apollo te water geloopen. — De Hertog en Hertogin van Nemours zijn, tijdens Kon. Victoria zich op Eu bevond, van daar weggebleven. — Te Deventer is eene belangrijke bezuiniging ingevoerd bij het Reg. ligte Dragonders N°. 3, aldaar in garnizoen; na vooraf gaande proeven, is het aantal smeerkaarsen tot verlichting der wacht tot één minder gereduceerd, waardoor een bezuiniging van plus minus 6 centen daags is ontstaan. — Ook is bij het 1e eskadron van het zelfde korps te Zutphen, van wege het ministerie, eene der twee dienstdoende katten in het magazijn, op non-activiteit gesteld, en wel zonder genot van pensioen of wachtgeld, waardoor haar tractement van 7 stuivers per week is bespaard; wordende de gage van 7 katten gelijk die van 1 dragonder berekend. — Het duël van prins N. J. Bonaparte is bijna zonder bloed te storten afgeloopen. — Er heerscht een algemeen gebrek aan pekelharing door geheel Holland. — In den Franschen tuin te Amsterdam is nu ook reeds een kermis-fonteintje met eau de Cologne, en te Delft eene akademie met 115 blanke studentjes en één zwart dito geopend. — Op de Botermarkt te Amsterdam staan 3 dwergen, te zamen 50 jaren oud, 93 duim lang 37 pond zwaar. — Mietje van Antwerpen is in den Haag wegens diefstal en Trijntje Lekkerkerk wegens 't helen, veroordeeld. — Den 20 Augustus is andermaal de Apeldoornsche naald geïllumineerd geweest, als proef dat het vet toch zoo heel slecht niet was op den 24 Augustus. — Het Vrouwtje van den Donau heeft zich weder te Amsterdam vertoond.

INGEZONDEN STUKKEN.

Over de Sekte te Frankfort am Main.

Aan de Redactie der Vlissingsche Courant.

UE. die de goedheid hebt, van tijd tot tijd, stukken, betreffende kerkelijke zaken der Israëliten, in uw blad op te nemen, vlei ik mij wel genegen te zullen vinden, ook voor deze regelen, een plaatsje in hetzelve in te ruimen.

Zoo wel in het *Handelsblad*, in de *Zeitung des Judenthums*, als in andere openbare bladen werd reeds onderscheidene malen gewag gemaakt, van eene nieuw ontstane Joodsche Sekte te Franckfort, onder de leiding des met roem bekenden, Hoogleeraars CREITZNACH, welke hare vertakkingen, in Duitschland en elders, uitstrekt; naar het laatste berigt van het *Handelsblad* te oordeelen zou de Sekte, met betrekking tot eene regelmatige organisatie, aanvankelijken werkkring als anderzins, reeds beduidende voortgangen hebben gemaakt.

De scherpe of veel liever de spitsvindige beoordeeling der nieuwe Sekte, door *die Zeitung des Judenthums*, in een harer nummers van *Julij* dezes jaars, geleverd, verdient weinige oplettendheid; zij is niet boudig of onpartijdig genoeg, om tot eene zedelijke overtuiging, wegens de deugdelijkheid of onaannemelijkheid der nieuwe geloofs-grondslagen, te leiden; zoo iets kan evenwel den Redacteur dezer *Zeitung* niet euvel opgenomen worden: radicale; kerkelijke verbeteringen, en de bevrediging van wezenlijke behoeften, in het godsdienstige leven zijner geloofsgenooten, vielen nimmer in deszelfs smaak, en zullen ZEd. wel altijd doornen in de oogen blijven; schijn-vooruitgang tot middel en kreeftengang tot doel, zie daar het edele streven van dien buitenlandschen en helaas, ook van vele *binnenlandsche schryvers!* De veel geachte hooggeleerde heer PHILIPSON te Magdeburg, hield, met zijne berigten uit *groot Kanischa* en *Mahren*, met vertalingen van nietige, en sedert lang in onbruik geraakte boeken en soi dit critique, het Jodendom gaarne in het lange pak. ZWEw. en andere geleerden van denzelfden stempel, wenschen vaak den gulden tijd terug, waarin de geest van oud en jong, in weten, doen en laten, aan het Rabbinismus en aan de Rabbijnsche geleerdheid, gekluisterd was; schiet op den duur de stof te kort, wat zwarigheid? Men verklaart, na een zevenjarige arbeid « Das Feld der Polemiek zu verlassen" men beweert, dat de tijd van schrijven daarhenen, en die van werken aangebroken is; men ontwerpt plannen tot het oprigten van een zoogenaamd « letterkundig genootschap," onder de leiding van bestuurders, onderbestuurders, secretarissen etc. die, even als de collaborateurs, voor hunne diensten en letterarbeid, van de contributien der genootschapsleden, regelmatig worden bezoldigd; men schept zich eene toekomst; overheerlijke uitvinding; zij waarborgt den leergierigen Israëliet, een gemetamorphoseerd Dacapo der uitgeputte stof en aan de ijverige voorstanders des genootschaps — eene vreedzame rust op hare lauweren.

Naar hetgeen de nieuwsbladen, van de ontstane sekte mededeelen zoude zij, *de besnydenis niet meer als eene godsdienstige handeling beschouwen*; zij veronderstelt, *de toekomst des Messias in het Duitsche vaderland verwezenlykt*, terwijl zij eindelijk, *de Talmud en syn nasleep, zoo in theorie als in praktyk, uitsluit en verwerpt.*

Hoezeer wij nu de wijze der beoordeeling van « *die Zeitung des Judenthums*" misprijzen zijn wij er evenwel verre af, dergelijke grondstellingen, in geloofs-confessie, voor de onzen aan te nemen. Eene kerkhervorming op zulke zuilen gebouwd, zal bezwaarlijk, van den denkenden, redenerenden, en aan zijne godsdienst verknochten Israëliet, goedgekeurd of gebillijkt worden.

De *besnydenis* behoort in geenen deele tot de cathegorie der verordeningen, die door den *mondelingen* der traditie, tot het nageslacht, zijn overgebragt, en van den eenen overleveraar tot den anderen zijn gekomen; zij is van *God* herkomstig; zoolang de openbaring leeft, waarin het verbond der besnijdenisse, door de hand des Eeuwigen, staat geschreven, is het onmogelijk deze verordening tot den dood te doemen of in hare fundamentele waarde, te verkorten. Het ter zijde stellen of het veronachtzamen derzelve, tast het levensbeginsel der Mozaische godsdienst aan, kenmerkt opzettelijke overtreding en afval. In hare gewone, eigendommelijke uitdrukking van het superlative of absolute, zegt de gewijde oorkonde « *Himmaul Jimmaul*, naar MULDER, « er « *moet* besneden worden, wat in uw huis geboren, en voor uw « geld gekocht is, opdat mijn verbond aan uw vleesch zij, tot « een eeuwig verbond, en een onbesneden mansperoon, die « het vleesch zijns voorhuids niet zal besnijden, die zelfde persoon « zal uit zijn volk uitgeroeid worden;" de heilige oorkonde spiegelt dus ieder Israëlitischen huisvader een stellig *gebod* voor, door alle eeuwen en geslachten, door alle, in denkwijze verschillende, Israëlitische sekten, erkend, geeerbiedigd en opgevolgd, door alle eeuwen en geslachten *uitvoerbaar*, en bijgevolg, ten eeuwige dage, voor ieder mannelijk lid der Israëlitische kerk, verbindend. Geene slopende of moedwillige hand is het geoorloofd, op eene drieste of onbetamelijke wijze, dien kern van het Mosaïsmus aan te randen; de Creitznacher sekte behoorde zich, van zulke heiligschennis, verwijderd te houden.

De komst des Messias is geen gebod, maar eene *verkondiging*, eene *voorspelling*, eene *lichtstraal in het verschiet*, eene *ontvlamde hoop* en wat dies meer zij: De prophetie over dat hoogstbelangrijk maar altijd denkbeeldig onderwerp, werd van oudsher, voor verschillende verklaringen, in beteekenis en uitkomst, vatbaar geoordeeld; de orakels, welke deze gebeurtenis vereeuwigen, overtreffen meermalen hunne eigene bevatting. De Messias-leer schijnt inderdaad tot die dingen te behooren « *que personne ne comprende et que tout le monde admets*" uit dien hoofde vormde ieder mensch een Messias, naar zijne eigene wijze van zien en gulden inzigten. De Rabbijnen voorspellen, onder andere, dat heil, of ten tijde wanneer de deugd, in hare geheele gestrengen uitgestrektheid, wordt beoefend, of wanneer het menschdom, in den diepsten afgrond van wrevel en misdaad zal verzonken zijn; twee uitersten die der afgesloofde verwachting hoegenaamd geene grens- of eindpaal aanbieden. In zijne geschiedenis over de nieuwere Joodsche poezij en wel bepaaldelijk, bij het behandelen der Pioetim, welke dat onderwerp bezingen (?) heeft DUKES iets over de Messias-leer geschreven, hetwelk goed- en aanbevelenswaardig is, ofschoon ons die stijl, hier en daar, wat in een gedrongen en dubbelzinnig voorkomt. « Die geschichte had immer « den Messias hingearbeitet" zegt hij; *van Lamech reeds die son, waar sal sy ondergaan?*

Wij zullen ons wel onthouden in betoog te treden omtrent hetgeen Latium, Rome, Babijlon, Carthago enz., bij het verlies van hun volksbestaan *verloren* hebben en welke voordeelen daarentegen Judea, bij het behoud zijner verbrokkelde nationaliteit, te beurt gevallen zijn? dit echter kunnen wij voor vast en stellig beweren, dat nergens het *geloof* aan eenen verlosser, den Israëliet, gebiedend wordt opgelegd, veel minder de verpligting, voor het aanbreken van dien heilgloor, bestendiglijk, gebeden ten hemel op te zenden. De voortreffelijke, nimmer volprezene MAIMONIDES, de punten van het, in zijn tijd, reeds met dikke, ondoordringbare nevelen van het vooroordeel omhulde, Joodsche geloof, nevelen die, heden ten dage, nog niet zijn opgeklaard, op *dertien* terug brengende, heeft, onder het getal derzelve, de komst des Messias, opgenomen; andere zuilen der Joodsche kerk, hebben echter 's mans gevoelens dienaangaande bestreden, en de vermaarde, vereerenswaardige JOSEF ALBO, slopt het geloofspunt in kwestie *uit*, en bepaalde de overige artikelen op niet meer dan *vier*. De uiteenzetting der verschillende en zeer uiteenloopende meeningen der Talmudisten, en andere gezaghebbende leeraren, over den Messias, is, bij het bestek dezer onmogelijk, en daarbij het onderwerp, voor des schrijvers tijd te ondankbaar en voor des lezers aandacht te stroef. De verschijning des Messias, die zon van hoop, geloof en vertrouwen, is de facto, bijna geheel achter de kimmen der vergetelheid gezonken; zij werpt slechts nog weinige stralen in de liturgie en het ritueel — maar geene meer in de *harten* van ABRAHAM's nakomelingschap; gewoonte, kerkgebruik en vormen; vergezellen de wenschen, die om Zion en zijnen tempel worden uitgeboezemd, het welgemeende verlangen blijft er koud en gevoelloos bij. De liefde tot zijn land, het land der geboorte en inwoning, is ieder aangeboren, wie zal dwaas genoeg zijn hetzelve den rug toe te wenden, wie zal haardstede en betrekking verlaten, en zich Palestina, dat wrijfpunt van fanatismus en sekten-geest van binnen, en moord, roof, dwingelandij en overheersching van buiten, in de armen werpen? De *Sabbathei Tsewies* zouden heden ten dage luttel opgang maken, en ongetwijfeld zouden er thans geene Dardanellen noodig zijn, om hun in dwang en toom te houden, de algemeene verachting ware hiertoe sterk genoeg. Is nu, bij dat alles de Messias reeds daar, of zal hij nog op aarde neder dalen? Veelligt ligt de waarheid in het midden, in allen geval, gaat de Frankforter Sekte te ver, wanneer zij haar Duitsch vaderland er voor in de plaats stelt; dat Duitsche vaderland, hetwelk zijne Mozaische zonen, met zoo veel onredelijkheid, en zoo stiefvaderlijk, behandelt, en hun uit den kring van het staats- en volksleven sluit, verdient dien rang in geene deele. De Heer CREITZNACH en zijne medestanders schijnen, bij het verwerpen van het *eene*, het *andere* in de plaats te kiezen; dat *andere* is echter niet ontvankelijk, en noch logisch noch theologisch in het effen te brengen.

De Talmud is, *zoo als hy ligt in syn geheel genomen*, een rapsodische colossus, een cameleon, een ongeluk. Tijdens dat de Eeuwige, gedurende veertig dagen en even zoo vele nachten, zijnen dienaar, de overlevering inprentte, sloeg het volk aan het muiten en knielde, voor het gulden kalf, afgodisch neder, een misselijk voorteeken hetwelk, in de gevolgen, alles behalve hersenschimmig bleef. MOZES gaf de traditie aan JOSUA, deze gaf haar den oudsten, van hun ging zij in de handen der profeten, daarna in die van de mannen der *groote* verzameling over, tot eindelijk de heilige JUHEDA de *veertigste* overleveraar, nu 1703 jaar geleden, de mondelijke wet, in zes afdeelingen beschreef en zij eindelijk, 363 jaar later, op eene meer uitgebreide en hoogst volumineuse wijze in niet minder dan 60 Tractaten werd gesloten, een overgroot aantal casus en vraagpunten onbeslist latende, waaraan latere leeraars den scholastieken geest hebben afgeleiden. Het werk bevat wel is waar, een legio fabelen, satiren, brullende allegorien, legenden, sprookjes en hersenschimmen; vooral verraadt, het met betrekking tot de exegese van den Pentateuchus, eene onkunde der hebreeuwsche taal; (1) welke even zoo veel verbazing als medelijden inboezemt, en het tracht, den navorscher van Gods woord, door allerlei verdichtselen, die niet zelden aan het bespottelijke, godslasterlijke en onbetamelijke grenzen, het spoor bijster te maken; (2) van de andere zijde levert de Talmud eene rijke verzameling van nuttige en leerrijke zedelessen, en navolgenswaardige leefregelen; hij wemelt van kern- en zedespreuken, van echt, attisch zout doorkneed, die niets dan leven, licht, geest, waarheid en wijsbegeerte verbreiden; hij bezit daarenboven een schat van oude geleerdheid, scherpzinnigheid en oudheidswetenschap; de talmud geeft hij dat alles eene verbindende kracht, daar en overal waar zijne *voorschriften* en *verordeningen* regtstreeks, redeneerkundig en in goeden verstande, op geboden en verboden, in den *Pentateuchus* opgenomen, steunen, en regtstreeks, logisch en in goeden verstande, van der geboden en verboden in den *Pentateuchus* opgenomen, kunnen worden afgeleid; inzonderheid geldt deze verbindende kracht, die door beradenheid en bedaard overleg nimmer kan worden tegen gesproken, alle zoodanige wetten, waarvan MOZES slechts enkele grondtrekken schijnt te hebben geboekstaafd, welke dus te regt voor eene uitbreiding vatbaar zijn, die noch aan willekeur noch aan onbevoegdheid mogt worden overgelaten.

De Creitznacher sekte behoorde dienvolgens de *besnydenis* in hare waarde en aanzien geheel te hebben gelaten. De komst des Messias ware genoegzaam geweest, uit de Maimonidische Confessie en de gebeden te sluiten; terwijl met betrekking tot den Talmud, de navolgende wenken van doctor FAMUS te Lion hadden kunnen worden in acht genomen; namelijk:

« Du Talmud on recueillerait tout ce qui s'y trouve de digne, « de grand, de noble, d'élevé, tout ce qui s'y trouve de sen« timent, de raison, de morale etc; toutes les explications du « Talmud, qui sont plausibles, basées sur la raison eclairée et « libre, seraient admises: le reste devrait demeurer enfoui dans « les cartons de l'ancien Talmud." [illegible]

(1) Men zie eene in 1842 uitgekomene brochure van Dr. GEIGER te Breslau.

(2) Zie kinderbijbel van S. J. MULDER, in welk werk eene groote menigte dezer zotte dingen, onder de benaming van *overlevering* en *verschillen van bijbelverklaarders*, zijn opgenomen.

ADVERTENTIEN.

§ § § Het Kindje waarvan mijne Echtgenoot, Vrouwe A. J. VAN SONSBEECK, op den 31. Augustus jl. beviel, werd ons heden door den dood ontrukt.

TERNEUZEN, 13 September 1843. W. F. DEL CAMPO genaamd CAMP. Kapitein-Ingenieur.

§ § § De Notaris *D. UYTTENHOOVEN* zal, op Woensdag den 20. September 1843, des voormiddags ten 10 ure, te Vlissingen, op het Dok, Wijk L. No. 120, publiek en aan den meestbiedenden presenteren te verkoopen:

Eene Welgeconditioneerde verzameling BOEKEN en KAARTEN, waaronder in Folio: A. Calmet, Woordenboek des ganschen Bijbels met bijv.: alle de werken van Flavius Josephus, door Sewel, met verv: door Barnage; Brandt, het Leven van de Ruyter, en Nederlandsche Historie van Hooft; — in Quarto: Noel en Chomel, huish. Woordenboek en vervolg; Vie de Napoleon, prachtuitgave, met platen van Madou; — in Gr. Octavo: Leerredenen van Borger en Egeling; de Bijbel van Nuijs en Klinkenberg; Schrock, Kort Begrip der Algemeene Geschiedenis; Wagenaar, Vaderlandsche Historie; Hamelsveld, Romeinsche Geschiedenis, en Engelbert Gerrits, Heldendaden ter Zee; benevens onder de Kaarten, eene GROOTE KAART VAN DE PROVINCIE ZEELAND, van Hattinga, Gekleurd, in Lijst; — mitsgaders eenig HUISRAAD.

Alles nagelaten door Zijne Excellentie den Luitenant-Admiraal *GOBIUS*.

Daags vóór de Verkooping voor een ieder te zien.

NB. Bij den aanvang der Verkooping zal dadelijk een begin worden gemaakt met de veiling der boeken.

§ § § VERKOOPING binnen Vlissingen, op Dingsdag den 26. September 1843, des namiddags ten drie ure, in de Societeit *la Belle Alliance*, aan de IJzeren Brug, ten overstaan van den Notaris *ABRAHAM VAN DER SWALME*, van een HUIS en ERVE, staande en gelegen binnen gemelde Stad, in de St Jacobstraat, Wijk Lett. G. No. 72, Kadaster Sectie E. No. 325, laatst bewoond door wijlen Mejufvrouw de Weduwe *EINWACHTER*. — Zijnde hetzelve twee dagen vóór de Verkooping voor ieder te zien, van des morgens 10 tot 12 en des namiddags van 2 tot 6 ure.

STOOMJAGTEN,

varende in het Beurtveer tusschen de Steden

Middelburg, Dordrecht, Rotterdam

en op alle daar tusschen gelegen Plaatsen.

September 1843.

Van Middelburg.			ur. m.	Van Rotterdam.			ur. m.
Dingsdag	19,	vm.	7.	Dingsdag	19,	vm.	9 30
Woensdag	20,	–	7.30	Woensdag	20,	–	5.
Donderd.	21,	–	9.30	Donderdag	21,	–	4.
Vrijdag	22,	–	9.	Vrijdag	22,	–	5.
Zaturdag	23,	–	10.30	Zaturdag	23,	–	5.
†Zondag	24,	–	4.	Zondag	24,	–	5.

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 16 September. Sedert den 14 dezer zijn alhier ter reede gekomen. Voor Antwerpen bestemd:

Johann Friedrich, J. H. Wintein, Vaaren, traan; de President, J. Woller, Port-au-Prince, koffij; Wilhelmine, H. H. Mersen, Caroliniecusel, garst.

Voor Gend bestemd:

Haabet, H. Larson, Fonsberg; Einigtheit, W. G. Ohrlöff, Memel, beide hout.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen, en van deze reede naar zee gezeild:

Aurora, B. P. Hirlys, Aynes, C. Permann, The George, G. Oli, alle ballast; Avontuur, Hendrika, J. Luchies, ballast, Liverpool; Providence, J. Sikkes, stukgoed, Villanova; Bellona, E. Gamm, ballast; Avontuur, Fortuna, J. Sunnings, ballast, Constantinopel; William Huston, W. Beatson, ballast, New-Castle; Johann Friedrich, J. H. Wintein, Vaaren, draft, Dordrecht, laatst van Vlissingen.

Van Gend gezeild:

Jufvr. Martha, 9. J. Moller, suiker, Hamburg.

Van Vlissingen gezeild:

Richard, W. Cook, ballast, Sunderland.

Te Vlissingen, bij A. W. VAN BIEREN.